

راهنمای آموزشی و آمادگی کنکور قرآن و

تعلیمات دینی (۱) دانش آموز

دین و زندگی: سال اول دبیرستان

بخش اول: ترجمه آیات دروس

بخش دوم: الف- پرسش ها و پاسخ های تشریحی دروس

ب- پرسش ها و پاسخ های فعالیت های متن،

اندیشه و تحقیق و پیشنهاد های دروس

بخش سوم: پرسش ها و پاسخ های تستی دروس

تألیف: یوسف ایلداری

دبیر آموزش و پرورش

فوق لیسانس علوم قرآن و حدیث

ایلداری، یوسف، ۱۳۴۱-

راهنمای آموزشی و آمادگی کنکور قرآن و تعلیمات دینی (۱)
دانش آموز دین و زندگی: سال اول دبیرستان ... / تألیف یوسف ایلداری. -- تهران: یوسف
ایلداری، ۱۳۸۵.

۱۲۹ ص: جدول، ۱۲۰۰ تومان.

ISBN 964-06-9023-6

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا.

کتابنامه: ص ۱۲۸-۱۲۹.

۱. تعلیمات دینی -- کتابهای درسی -- راهنمای آموزشی (متوسطه). ۲. تعلیمات دینی --
آزمونها و تمرینها (متوسطه). ۳. قرآن -- (کتابهای درسی -- راهنمای آموزشی (متوسطه).
۴. قرآن -- آزمونها و تمرینها (متوسطه).

۳۷۳/۲۳۸۰۷۶ LB ۳۰۶۰/۲۶/الف/۹۵۴ر۲

۸۵-۱۷۳۵۷م

کتابخانه ملی ایران

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است.

نشانی:	تهران- صندوق پستی ۱۶۶۴-۱۳۱۸۵ - یوسف ایلداری
نام کتاب:	راهنمای آموزشی و آمادگی کنکور قرآن و تعلیمات دینی (۱)
مؤلف:	دانش آموز، دین و زندگی، سال اول دبیرستان
ناشر:	یوسف ایلداری
شابک:	مؤلف
نوبت چاپ:	۹۶۴-۰۶-۹۰۲۳-۶
شمارگان:	اول
تاریخ چاپ:	۱۱۰۰
قیمت:	۱۳۸۵
	۱۲۰۰ تومان

تقدیم به چهارده معصوم علیهم السلام

به حضرت محمد صلی الله علیه و آله

و به حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام

و تقدیم به حضرت فاطمه کبری و فرزندان عزیزش

و خورشیدهای درخشان و ماههای تابان و ستارگان فروزان

و تقدیم به بقیه الله (عج) گرد آورنده کلمه براساس تقوی

«خدایا ما را توفیق طاعت و دوری از معصیت روزی گردان ...»

و زبان ما را به صدق و صواب و سخن حکمت گویا ساز،

و دل ما را از علم و معرفت پرگردان،

و شکم ما را از غذای حرام (شبهه) پاک دار ...

و بر علماء و دانشمندان ما، زهد (و حسن عمل)،

بر دانش طلبان، جدیت و شوق و رغبت تفضل فرما».

(جلوه هایی از دعای حضرت مهدی)

«عَجَّلَ اللهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ»

تأیید

بسم

الحمد

و

الحمد

و

الحمد

الحمد

پیش گفتار ۱۲

مقدمه ۱۴

بخش اول - ترجمه آیات دروس

ترجمه آیات درس اول

انعام/ ۷۴ تا ۸۰ ۱۹

ترجمه آیات درس دوم

مُدَّثِّر / ۳۸ ۱۹

ترجمه آیات درس سوم

اسراء/ ۱۸ و ۱۹ ۱۹

نحل/ ۹۶ ۱۹

قصص/ ۶۰ ۲۰

ترجمه آیات درس چهارم

طه/ ۸ ۲۰

انعام/ ۷۹ ۲۰

توبه/ ۷۲ ۲۰

ترجمه آیات درس پنجم

اعراف/ ۱۸۰ ۲۰

شوری/ ۱۱ ۲۰

فاطر/ ۱۵ ۲۰

فرقان/ ۲ ۲۰

حمد/ ۵ ۲۰

فلق/ ۱ ۲۰

ق/ ۱۶ ۲۰

انعام/ ۱۶۲ ۲۰

الرحمن/ ۲۶ و ۲۷ ۲۰

ترجمه آیات درس ششم

ذاریات/ ۲۰ و ۲۱ ۲۰

یس/ ۳۳ تا ۴۰ ۲۰

ترجمه آیات درس هفتم

۲۱	حشر ۲۲-۲۴
۲۱	اعراف / ۱۸۰
۲۱	انعام / ۱۰۰

ترجمه آیات درس هشتم

۲۱	اسراء / ۹
۲۱	نحل / ۹۷
۲۱	حجرات / ۱۴

ترجمه آیات درس نهم

۲۱	مومنون / ۱-۴
۲۲	احزاب / ۴۱
۲۲	بقره / ۱۵۲
۲۲	انفال / ۲
۲۲	رعد / ۲۸
۲۲	مائده / ۹۱
۲۲	کهف / ۲۸
۲۲	آل عمران / ۱۹۳

ترجمه آیات درس دهم

۲۲	انبیاء / ۵۱ تا ۶۷
۲۳	لقمان / ۱۷

ترجمه آیات درس یازدهم

۲۳	آل عمران / ۱۳۳
۲۳	مومنون / ۶۱
۲۳	بقره / ۲۳۳
۲۳	حدید / ۴
۲۳	انعام / ۱۰۳
۲۳	انفطار / ۱۰ تا ۱۲
۲۳	احقاف / ۱۳ تا ۱۴

ترجمه آیات درس دوازدهم

۲۳	نساء / ۱۴۶
----	------------

نساء / ۸۶	۲۳
انعام / ۶۲	۲۳
ابراهیم / ۵۱	۲۳

ترجمه آیات درس سیزدهم

لقمان / ۱۳ تا ۱۹	۲۳
احزاب / ۲۱	۲۴

ترجمه آیات درس چهاردهم

مائده / ۱۵ تا ۱۶	۲۴
آل عمران / ۱۳۸	۲۴
نحل / ۸۹	۲۴
یس / ۶۹ تا ۷۰	۲۴
یونس / ۵۷	۲۴
محمد / ۲۴	۲۴
ص / ۲۹	۲۴
انعام / ۱۹	۲۴
بقره / ۱۵۱	۲۴

ترجمه آیات درس پانزدهم

جمعه / ۱۰	۲۵
زخرف / ۳۶	۲۵
طه / ۱۴	۲۵
اسراء / ۴۴	۲۵
سبأ / ۱	۲۵
اعراف / ۵۵	۲۵

بخش دوم - الف) پرسش ها و پاسخ های تشریحی دروس

ب) اندیشه و تحقیق و پیشنهاد های دروس

درس اول - در پیشگاه نور

پرسش ها و پاسخ های متن	۲۶
ج- تفکر	۲۶
درباره ی «آزر»، (انعام / ۷۴)	۲۶

درس دوم - تفکری در خویش

۱۹۸	پرسش ها و پاسخ های متن
۲۸	اندیشه و تحقیق
۳۰	

درس سوم - هدف های اصیل زندگی

۳۲	پرسش ها و پاسخ های متن
۳۴	تفکیر
۳۴	اندیشه و تحقیق
۳۶	پیشنهاد

درس چهارم - برترین کمال

۳۸	پرسش ها و پاسخ های متن
۴۰	اندیشه و تحقیق
۴۱	تفسیر کنید

درس پنجم - تو را چگونه بخوانم؟

۴۲	پرسش ها و پاسخ های متن
۴۲	تفکر
۴۵	اندیشه و تحقیق
۴۶	پیشنهاد

درس ششم - صفات خدا در کلام خدا

۴۷	ج - جدول برخی از اسماء الهی
----	-----------------------------

درس هفتم - در حمد و تسبیح محبوب

۴۸	پرسش ها و پاسخ های متن
۴۸	استخراج صفات خدا از آیات
۴۹	تفکیر
۴۹	اندیشه و تحقیق
۵۰	پیشنهاد

درس هشتم - در پناه ایمان

۵۲	پرسش ها و پاسخ های متن
۵۴	اندیشه و تحقیق

درس نهم - قدم در وادی امن

۵۶	پرسش ها و پاسخ های متن
۵۸	اندیشه در آیات
۵۸	اندیشه و تحقیق
۵۹	پیشنهاد

درس دهم - عزم خوب زیستن

۶۱	پرسش ها و پاسخ های متن
۶۳	تفکر
۶۴	تطبیق
۶۴	اندیشه و تحقیق

درس یازدهم - ثبات در عزم

۶۹	پرسش ها و پاسخ های متن
۷۱	اندیشه و تحقیق

درس دوازدهم - قدم در بیداری

۷۲	پرسش ها و پاسخ های متن
۷۴	تحقیق
۷۵	تکمیل
۷۶	بررسی
۷۶	تفکر در احادیث
۷۷	اندیشه و تحقیق

درس سیزدهم - آیین رهروی

۷۹	پرسش ها و پاسخ های متن
۸۲	ب- سفارش های لقمان به فرزندش
۸۲	تفکر
۸۳	اندیشه و تحقیق
۸۵	پیشنهاد

درس چهاردهم - کتاب زندگی

۸۶	پرسش ها و پاسخ های متن
۸۶	ب- بیندیشید و به سوالات زیر پاسخ دهید
۸۷	اندیشه و تحقیق

درس پانزدهم - در حضور دوست

- ب- تکمیل چهار گزاره ۸۹
- ج- ارتباط جمله ی چهارم با جمله اول ۸۹
- ب- تکمیل گزاره‌های زیر ۸۹
- ج- درباره ی حمد و تسبیح خداوند ۸۹
- ب- تکمیل گزاره‌های زیر ۸۹
- ج- نماز و دعا و درخواست ۸۹
- مرحله چهارم (گفتگوی بیشتر درباره سه مرحله ی قبل) ۹۰

درس شانزدهم - شوق دیدار

- پرسش ها و پاسخ های متن ۹۱
- دانستنی ها ۹۲
- اندیشه ۹۳
- اندیشه و تحقیق ۹۴
- پیشنهاد ۹۷

درس هفدهم - همدلی و همراهی

- پرسش ها و پاسخ های متن ۱۰۱
- اندیشه و تحقیق ۱۰۴

درس هجدهم - ادب دوستی

- پرسش ها و پاسخ های متن ۱۰۵

بخش سوم - پرسش ها و پاسخ های تستی دروس

- درس اول ۱۰۸
- درس دوم ۱۰۸
- درس سوم ۱۰۹
- درس چهارم ۱۱۰
- درس پنجم ۱۱۲
- درس ششم ۱۱۳
- درس هفتم ۱۱۳
- درس هشتم ۱۱۳
- درس نهم ۱۱۵

درس دهم.....	۱۱۶
درس یازدهم.....	۱۱۸
درس دوازدهم.....	۱۱۹
درس سیزدهم.....	۱۲۱
درس چهاردهم.....	۱۲۳
درس شانزدهم.....	۱۲۳
درس هفدهم.....	۱۲۴
درس هجدهم.....	۱۲۵
پاسخنامه.....	۱۲۷
منابع.....	۱۲۸
آشنایی با آثار مولف.....	۱۲۹

قرآن

ای پیامبر: اگر همه ی عقلا و خردمندان جهان آفرینش از جن و انس گرد هم آیند و دست به دست هم دهند تا همانند این قرآن و نوشتار آسمانی، برنامه ای رسا و کامل را برای اصلاح و درمان دردهای بشریت طرح کنند، بگو که توان چنین کاری را ندارند اگر چه در طرح آن همدیگر رایاری داده و پشتیبان یک دیگر باشند (ترجمه ی سوره اسراء، آیه ی ۸۸، به نقل از پژوهشی در تاریخ قرآن).

این قرآن به راه راست تر و استوارتری رهبری می کند (۹/۱۷).
کتابی است که آن را بر تو نازل نمودیم که با در دست داشتن آن و به یاری خدا مردم را از تاریکی ها به نور و روشنایی در بیاوری و به راه خداوند توانا و ستوده رهبری کنی (۱/۱۴).

راستی که این قرآن گفتار واضح و روشنی است برای عموم مردم و وسیله ی هدایت و پند و اندرزی است برای پرهیزگاران (۱۳۸/۳) به نقل از بیان در علوم و مسائل کلی قرآن ص ۳۶

امام و شناساندن اسلام

اسلام را چنان می شناسانم که پیش از من کسی آن گونه معرفی نکرده باشد.
اسلام همان تسلیم در برابر خدا، و تسلیم در برابر خدا، همان یقین داشتن، و یقین همان تصدیق (و اعتماد راستین)، و تصدیق همان اقرار (درست)،
و اقرار همان اداء (و انجام مسوولیت ها) و اداء همان عمل (کردن به احکام دین است) (نهج البلاغه، ترجمه ی دشتی، حکمت ۱۲۵ ص ۶۳۵)

ارکان ایمان

[از ایمان پرسیدند:] امام فرمود: ایمان، بر شناخت با قلب، اقرار با زبان و عمل با اعضا و جوارح استوار است. (همان حکمت ۲۲۷ ص ۶۶۷).

گفتاری پیرامون راهنمای آموزشی و آمادگی کنکور قرآن و تعلیمات دینی
(۱) دانش آموز، دین و زندگی: سال اول دبیرستان

این کتاب در سه بخش گردآوری شده است، بخش اول- ترجمه آیات دروس؛
در این بخش تمام آیات مطرح شده در کتاب بصورت درس به درس و همچنین آیات تحت اللفظی و کلمه به کلمه به روش آقای سید کاظم معزی ترجمه گردیده است تا آموزش آسان برای فراگیران فراهم شود.

بخش دوم- شامل دو قسمت است: الف- پرسش ها و پاسخ های تشریحی دروس، در این قسمت سعی شده تمام کتاب به صورت درس به درس به صورت سوال و جواب های مناسب مطرح شود تا فراگیران را برای آزمون های مختلف مانند مستمر، پایانی، نهایی، منطقه ای، استانی و کشوری آماده نماید.

ب- پرسش ها و پاسخ های فعالیت های متن تحت عناوینی چون: تفکر، تفکیک، تفسیر کنید، جدول برخی از اسماء الهی، استخراج صفات خدا از آیات، اندیشه در آیات، تطبیق، تحقیق، تکمیل، بررسی، تفکر در احادیث، سفارش های لقمان به فرزندش، بیندیشید، تکمیل چهار گزاره، ارتباط جمله چهارم با جمله اول، تکمیل گزاره های زیر، درباره ی حمد و تسبیح خداوند، نماز و دعا و درخواست، مرحله چهارم، دانستنی ها، اندیشه. همچنین اندیشه و تحقیق در پایان هر درس که به صورت سوال ها و جواب های پژوهشی با مراجعه به کتاب های معتبر علمی که در منابع و مآخذ مذکور است، گردآوری شده تا زمینه ی تفکر و مطالعه و تحقیق را برای پژوهشگران جوان فراهم نماید.

و در پایان بیش تر درس ها با عنوان «پیشنهاد»، فعالیت های تحقیقی، ادبی و هنری بصورت سوال ها و جواب های مناسب و کاربردی تهیه و تدوین گردیده است تا به نوبه ی خود بتواند راهشگای علمی، آموزشی و تحقیقی برای دانش آموزان عزیز گردد.

بخش سوم- پرسش ها و پاسخ های تستی دروس، در این بخش کل کتاب بصورت پرسش ها و پاسخ های تستی و درس به درس برای آمادگی امتحانات گوناگون مانند کنکور و غیره گردآوری شده است.

و بنده امیدوار است، این مجموعه آموزشی در فهم آسان مطالب و ارتقای علمی دانش آموزان عزیز موثر واقع شده و مقدمه ی ورود به دانشگاه و ادامه ی تحصیل را به یاری خدای تبارک و تعالی فراهم نماید. «ان شاء الله...»

و منه التوفیق

یوسف ایلداری، جمعه، ششم مرداد ۱۳۸۵

مقدمه

قرآن کریم^۱ تشخیص می‌دهد که حیات انسانی حیاتی است جاودانی که با مرگ قطع نمی‌شود، و در نتیجه^۲ باید روشی را در زندگی اتخاذ نماید که هم به درد این سرای گذران و هم به درد آن سرای جاویدان بخورد، راهی را برود که وی را به سر منزل سعادت دنیا و آخرت (هر دو) برساند، این روش همان است که قرآن به نام دین می‌نامد و این همان روش خواهد بود که از نیروی عمومی و اقتضائی کلی دستگاه آفرینش الهام و سرچشمه می‌گیرد.^۳ (فرازهائی از اسلام ص ۲۳-۲۴).

فلسفه بعثت پیامبران

خدا پیمان وحی را از پیامبران گرفت تا امانت رسالت را به مردم برسانند، آنگاه که در عصر جاهلیت ها بیشتر مردم، پیمان خدا را نادیده انگاشتند و حق پروردگار را نشناختند و برابر او به خدایان دروغین روی آوردند، و شیطان مردم را از معرفت خدا باز داشت و از پرستش او جدا کرد.

خداوند پیامبران خود را مبعوث فرمود، و هر چند گاه، متناسب با خواسته های انسان ها رسولان خود را پی در پی اعزام کرد تا وفاداری به پیمان فطرت^۴

را از آنان باز جویند و نعمت های فراموش شده را به یاد آورند و با ابلاغ احکام الهی، حجت را بر آنها تمام نمایند و توانمندی های پنهان شده ی عقل را آشکار سازند و نشانه های قدرت خدا را معرفی کنند. مانند: سقف بلند پایه ی آسمانها برفراز انسان ها، گاهواره ی گسترده ی زمین در زیر پای آنها و وسایل و عوامل حیات و زندگی و راه های مرگ و مردن و مشکلات و رنج های پیر کننده و حوادث پی در پی که همواره بر سر راه آدمیان است.

خداوند هرگز انسان ها را بدون پیامبر، یا کتابی آسمانی یا برهانی قاطع یا راهی استوار رها نساخته است.

پیامبرانی که با اندک بودن یاران و فراوانی انکار کنندگان هرگز در انجام وظیفه ی خود کوتاهی نکردند.

^۱ - الجاثیه ۲۶/

^۲ - طه/۱۲۵

^۳ - روم/۳۰

^۴ - چون انسان از نظر روان و فطرت خدا جوست، و در روان شناسی امروز نیز بعد مذهبی را یکی از ابعاد وجودی روح آدمی پذیرفته اند، اگر موافقی نباشد، انسان از نظر روان و فطرت به خدا گرایش دارد و خدا را در همه جا می‌جوید: (به نقل از ترجمه نهج البلاغه، ترجمه دشتی ۳۹/)